

Bruselj, 5. junij 2020
(OR. en)

8622/20

JAI 473
JAIEX 48
RELEX 418
ASIM 32
COWEB 80
COSI 93
ENFOPOL 134

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	5. junij 2020
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8132/20 REV 1
Zadeva:	Sklepi Sveta o krepitvi sodelovanja s partnericami z Zahodnega Balkana na področju migracij in varnosti

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o krepitvi sodelovanja s partnericami z Zahodnega Balkana na področju migracij in varnosti, ki so bili sprejeti 5. junija 2020.

SKLEPI SVETA

**o krepitvi sodelovanja s partnericami z Zahodnega Balkana
na področju migracij in varnosti**

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OB OPOZARJANJU na razpravo o možnih pristopih k boju proti mrežam za tihotapljenje migrantov na Zahodnem Balkanu, ki je potekala na podlagi skupnega poročila Europol, Frontexa in Evropskega azilnega podpornega urada (EASO)¹ na neformalnem srečanju ministrov 24. januarja v Zagrebu in v kateri so udeleženci pozvali k bolj strukturiranemu sodelovanju s partnericami z Zahodnega Balkana, pa tudi na Izjavo iz Sofije z vrha EU in držav Zahodnega Balkana maja 2018, politično sporočilo z vrha v Sibiuu maja 2019 ter Zagrebško izjavo z majskega vrha EU in držav Zahodnega Balkana;
2. OB OPOZARJANJU, da sodelovanje in nadaljnje napredovanje vseh naših partneric z Zahodnega Balkana na njihovi evropski poti prispevata k miru, stabilnosti in blaginji v jugovzhodni Evropi, pa tudi v Evropski uniji;
3. OB POZDRAVLJANJU zaveze partneric z Zahodnega Balkana, da bodo spoštovale evropske vrednote in načela ter temeljito in odločno izvedle potrebne reforme;

¹ Dok. ST 5312/20.

4. OB POZDRAVLJANJU trdne zavezanosti partneric z Zahodnega Balkana primarnosti demokracije in pravne države, zlasti boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu, pa tudi njihove zavezanosti dobremu upravljanju ter spoštovanju človekovih pravic, enakosti spolov in pravic pripadnikov manjšin;
5. OB UPOŠTEVANJU aktualnih prizadevanj EU in držav Zahodnega Balkana v boju proti koronavirusni pandemiji, vključno z njenimi učinki na migracijsko in varnostno politiko, ter dejstva, da je bil za Zahodni Balkan mobiliziran sveženj pomoči v vrednosti več kot 3,3 milijarde EUR²;
6. OB POUDARJANJU, da so za celovit pristop na področju migracij in varnosti potrebne nadaljnje reforme na Zahodnem Balkanu in da je uspešna izvedba teh reform pomemben vidik evropske perspektive partneric z Zahodnega Balkana;
7. OB OPOZARJANJU, da so se Evropska unija in pridružene schengenske države, pa tudi partnerice z Zahodnega Balkana, zaradi vzhodnosredozemske migracijske poti od leta 2015 soočale s precejšnjim migracijskim pritiskom;
8. OB PRIZNAVANJU, da je izjava EU in Turčije iz marca 2016, ki so jo spremljala skupna prizadevanja držav članic EU in naših partneric z Zahodnega Balkana za preprečitev nezakonitih migracijskih tokov, pripomogla k zmanjšanju nezakonitih migracij iz Turčije v EU;
9. OB UPOŠTEVANJU precejšnjega napredka, ki so ga partnerice z Zahodnega Balkana dosegle pri vzpostavljanju novih oziroma okrepljenih institucij ter uveljavljanju zakonov in postopkov na področju azila, zaščite, upravljanja meja in zakonitih migracij, pa tudi pri prenosu pravnega reda EU v svojo zakonodajo;

² Sporočilo Komisije z dne 29. aprila o podpori Zahodnemu Balkanu za boj proti covidu-19 pri okrevanju po pandemiji.

10. OB UPOŠTEVANJU, da si partnerice z Zahodnega Balkana in države članice EU v skladu s svojimi nacionalnimi pristojnostmi prizadevajo za boljše dvostransko sodelovanje s ciljem, da bi preprečili nezakonite migracije in nezakonito prebivanje ter zmanjšali visoko število neutemeljenih prošenj za azil, ki jih vlagajo državljani držav Zahodnega Balkana, zlasti z intenzivnejšimi prizadevanji za zaježitev tihotapljenja lastnih državljanov in trgovine z njimi, boljšim sodelovanjem pri vračanju ter spodbujanjem uporabe zakonitih migracijskih kanalov;
11. OB OPOZARJANJU, da se je migracijski pritisk v letih 2018 in 2019 kljub temu povečal, značilnosti migracijskih tokov pa so se spremenile tako v smislu smeri poti kot strukture migrantov;
12. OB OPOZARJANJU, da je boj proti nezakonitim migracijam primarni cilj;
13. OB UPOŠTEVANJU nedavnih visokih ravni migracijskega pritiska v jugovzhodni Evropi, predvsem na turško-grški meji, ter dejstva, da se lahko zaradi poslabšanih političnih, gospodarskih in varnostnih razmer na Bližnjem Vzhodu, v Afriki in južni Aziji ter družbeno-gospodarskih učinkov covida-19 v izvornih in tranzitnih državah tokovi migrantov in beguncev še povečajo;
14. OB OPOZARJANJU, da se je EU zavezala celoviti migracijski politiki, ki vključuje učinkovit nadzor nad njenimi zunanjimi mejami;
15. OB ZAVEDANJU, da migracijski pritisk na vzhodnosredozemski poti, ki se je pred zaprtjem meja zaradi koronavirusne pandemije stalno povečeval, spodbuja ponudbo in povpraševanje po tihotapskih storitvah za prehod meja partneric iz jugovzhodne Evrope, brez dokumentov ali s ponarejenimi dokumenti, zaradi česar tihotapci ali trgovci z ljudmi zlorablajo migrante in pri tem pogosto ogrožajo njihova življenja;

16. OB ZAVEDANJU, da se migracijski izzivi, pred katere so postavljene partnerice z Zahodnega Balkana, prepletajo s tistimi, s katerimi se sooča EU, ter da je treba sprejeti ukrepe, da bi zagotovili, da bodo dobro opremljene za konstruktiven odziv na skupne izzive;
17. OB PRIZNAVANJU pomembnosti preprečevanja in zatiranja terorizma in ekstremizma, vključno s financiranjem, radikalizacijo in vračanjem tujih terorističnih bojnikov;
18. OB IZRAŽANJU ZASKRBLJENOSTI, da bi se tuji teroristični bojniki morda poskušali vrniti na evropsko ozemlje s pomočjo mrež za tihotapljenje migrantov, ki so dejavne na območju jugovzhodne Evrope;
19. OB OPOZARJANJU, da se območje Zahodnega Balkana sooča z varnostnimi izzivi, ki jih predstavljajo organizirane kriminalne združbe ali teroristične skupine;
20. OB ZAVEDANJU, da so številne varnostne grožnje po svoji naravi čezmejne, zato morajo biti ukrepi, ki jih sprejemajo EU in njene partnerice, usklajeni, potrebno pa je tudi okrepljeno sodelovanje na operativni ravni. Zato je treba okrepiti zmogljivosti partneric z Zahodnega Balkana na področju migracij in varnosti ter okrepiti in poglobiti mehanizme sodelovanja;
21. OB IZPOSTAVLJANJU operativnih uspehov v okviru cikla politike EU proti organiziranemu kriminalu in hudim oblikam mednarodnega kriminala (EMPACT) v obdobju 2018–2021, zlasti na področju preprečevanja pomoči pri nedovoljenem priseljevanju, trgovine z ljudmi, trgovine s strelnim orožjem ter boja proti ponarejanju dokumentov, pridobivanju finančnih sredstev s kaznivimi dejanji in pranju denarja³;

³ Dok. ST 7704/17.

22. OB UPOŠTEVANJU vloge delegacij EU na Zahodnem Balkanu pri izvajanju programov sodelovanja ter podpore regiji v okviru zunanjepolitičnih instrumentov EU;
23. NA PODLAGI celovitega in operativnega svežnja ukrepov za poostreno ukrepanje proti mrežam za tihotapljenje migrantov, s posebnim poudarkom na Zahodnem Balkanu, ki jih je Svet sprejel 6. decembra 2018⁴;
24. OB IZPOSTAVLJANJU pomena napotitve predstavnikov partneric z Zahodnega Balkana v ustrezne evropske agencije za pravosodje in notranje zadeve ter vzajemne krepitve angažiranosti evropskih agencij za pravosodje in notranje zadeve ter organov pregona iz držav članic na Zahodnem Balkanu⁵;
25. OB OPOZARJANJU na vlogo Evropske komisije pri dodeljevanju ustreznih finančnih sredstev, tudi v okviru skladov in instrumentov iz naslednjega večletnega finančnega okvira, ter pri usklajevanju podpore EU, namenjene partnericam z Zahodnega Balkana za razvoj njihovih zmogljivosti za izvajanje nadaljnjih dejavnosti v okviru migracijske in varnostne politike;
26. OB UPOŠTEVANJU dvostranskih in večstranskih prizadevanj več držav članic za podporo partnericam z Zahodnega Balkana na področju upravljanja meja in varnosti, azila in sprejema;

⁴ Dok. ST 15250/18.

⁵ Dok. ST 5754/20.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ SKUPAJ S PARTNERICAMI Z ZAHODNEGA BALKANA:

27. še naprej podpirajo partnerice z Zahodnega Balkana pri vprašanjih migracij in varnosti v skladu s celovitim pristopom EU pri razvoju sodelovanja in partnerskih omrežij, da bi:
- v skladu s prednostnimi nalogami in strategijami EU izboljšali učinkovitost migracijske politike in upravljanja meja, zlasti pri preprečevanju nezakonitih migracij in sekundarnega gibanja;
 - nadalje izboljšali delovanje azilnih sistemov partneric (vključno z registracijo in krepitvijo sprejemnih zmogljivosti za migrante in begunce), pri tem pa upoštevali glavna cilja, ki sta doseči usklajenost s pravnim redom EU na področju azila in zagotoviti, da bodo partnerice z Zahodnega Balkana obravnavane kot varne tretje države;
 - nadalje okrepili sodelovanje na področju ponovnega sprejema, tudi v zvezi z državljani tretjih držav, ki so zaprosili za mednarodno zaščito na Zahodnem Balkanu in ne izpolnjujejo pogojev za mednarodno zaščito;
 - okrepili zmogljivosti za izvajanje prostovoljnih in prisilnih vrnitev državljanov tretjih držav, ki nezakonito prebivajo, v države izvora;
 - okrepili regionalno izmenjavo informacij ter nadalje izboljšali obstoječe komunikacijske kanale med partnericami z Zahodnega Balkana in EU;

- okrepili sodelovanje in izboljšali zmožnost partneric, da zaustavijo širjenje dezinformacij in lažnih novic, pa tudi poskuse tujih akterjev, ki želijo izrabiti migracijski pritisk vzdolž poti na Zahodnem Balkanu;
- okrepili zmogljivosti Zahodnega Balkana za odzivanje na morebitne kibernetiske napade in hibridne grožnje;
- okrepili zmožnost partneric za razbitje mrež za tihotapljenje in trgovino z ljudmi;
- se odzivali na ključne varnostne grožnje in humanitarne izzive;
- zagotovili ustrezno usposabljanje, ki bi pripomoglo k doslednejšemu odzivu na zgoraj navedenih področjih;
- uporabljali obstoječe instrumente EU, vključno z misijami in operacijami SVOP, in sodelovali z njimi, in sicer v skladu z integriranim pristopom;

28. v kontekstu poziva Evropske komisije za financiranje skupnih operativnih partnerstev prek posebnih finančnih instrumentov nadalje preučijo možnosti za tesnejše sodelovanje s CEPOL, Europolom, EASO in Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo na zadevnih področjih, pa tudi instrumenti zunanje politike, med drugim pri preprečevanju nezakonitih sekundarnih gibanj in v boju proti tihotapljenju migrantov ter drugim oblikam hudih kaznivih dejanj;

29. učinkovito ukrepajo proti organiziranemu kriminalu (zlasti organiziranim kriminalnim mrežam, ki se ukvarjajo s tihotapljenjem migrantov, trgovino s strelnim orožjem, proizvodnjo in tihotapljenjem drog, trgovino z ljudmi, ponarejanjem dokumentov in pranjem denarja) ter proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu;
30. v sodelovanju s partnerji EU zagotovijo širšo usklajenost operativnih standardov in zmogljivosti med partnericami z Zahodnega Balkana na področju migracij in varnosti;
31. nadalje izboljšajo operativne rezultate med državami članicami EU in partnericami z Zahodnega Balkana, tako da v skladu z ustreznimi zahtevami glede varstva podatkov delijo informacije in ustrezne podatke o najpomembnejših primerih čezmejnih kriminalnih dejavnosti;
32. okrepijo prizadevanja za sodelovanje partneric z Zahodnega Balkana pri ustreznih operativnih dejavnostih v okviru cikla politike EU/EMPACT, vključno s sodelovanjem v skupnih preiskovalnih skupinah (z možnostjo vzpostavitve skupnih preiskovalnih skupin EU-Zahodni Balkan) in operativnih projektnih skupinah (na primer policijskih preiskovalnih enotah, carinskih organih, uradih za odvzem premoženjske koristi, finančnih preiskovalnih enotah, operacijah na mejah) ter s spodbujanjem uvedbe aplikacije SIENA pri ustreznih akterjih pregona;
33. učinkovito uporabljajo orodja Mednarodne organizacije kriminalistične policije – Interpola, zlasti podatkovno zbirko o ukradenih in izgubljenih potovalnih dokumentih, ter si v skladu z zakonodajo EU in nacionalno zakonodajo prek sistema I-24/7 aktivno izmenjujejo informacije v zvezi z varnostjo;

34. razvijejo sodelovanje in izmenjavo informacij na podlagi nedavno sprejete Uredbe (EU) 2019/1240 o vzpostavitvi evropske mreže uradnikov za zvezo za priseljevanje ter mrežo uporabljajo za spodbujanje institucionalnega in operativnega sodelovanja s partnericami v regiji;
35. v tesnem sodelovanju z evropsko mejno in obalno stražo ter EASO pripravijo skupni pregled analize tveganj, ki bo omogočil ozaveščanje o razmerah in uskladitev načrtov ravnanja v nepredvidljivih razmerah za primer velikega pritoka mešanih migracij;
36. okrepijo prizadevanja partneric z Zahodnega Balkana za nadaljnjo uskladitev njihovih vizumskih politik z vizumsko politiko EU, da bi zagotovili dobro upravljanje migracijsko in varnostno okolje;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

37. skupaj z državami članicami in partnericami z Zahodnega Balkana okrepi prizadevanja, da se zagotovijo sklenitev in po potrebi tudi hitra sprememba ter učinkovito izvajanje vseh sporazumov o statusu s partnericami z Zahodnega Balkana, s čimer bi se omogočilo okrepljeno operativno sodelovanje med njimi ter Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo;
38. še naprej ocenjuje sodelovanje s partnericami z Zahodnega Balkana in njihov napredek na področju migracij in varnosti, tudi v splošnem okviru odnosov EU z regijo;
39. skupaj s partnericami z Zahodnega Balkana oceni ukrepe in mehanizme, ki jih trenutno izvajajo, ter preuči dodatna orodja in vire za reševanje migracijskih in varnostnih izzivov;

40. še naprej sodeluje s partnericami z Zahodnega Balkana in jih podpira pri izvajanju skupnega akcijskega načrta za boj proti terorizmu na Zahodnem Balkanu in s tem povezanih šestih dvostranskih sporazumov;
41. spodbuja pravočasno izmenjavo informacij v zvezi z bojem proti terorizmu in okrepi zmogljivosti za reševanje drugih varnostnih izzivov, kot je izboljšanje kibernetске varnosti ter, na podlagi rezultatov raziskav o tveganjih, odpornost na hibridne grožnje;
42. podpira partnerice z Zahodnega Balkana pri njihovih dejavnostih za preprečevanje radikalizacije in nasilnega ekstremizma ter boj proti njima, tudi prek mreže EU za ozaveščanje o radikalizaciji in ustreznih rezultatov iz projektov, ki jih financira EU, ter regionalne mreže nacionalnih koordinatorjev za preprečevanje in zatiranje nasilnega ekstremizma, ki ji predseduje regionalni strokovnjak EU za boj proti terorizmu;
43. sprejme nadaljnje ukrepe na podlagi Ocene akcijskega načrta glede nedovoljene trgovine s strelnim orožjem med EU in regijo jugovzhodne Evrope za obdobje 2015–2019⁶, ki jo je izvedla, ter „Časovni načrt za trajno rešitev problema nedovoljenega posedovanja in neustrezne uporabe osebnega in lahkega orožja/strelnega orožja in pripadajočega streliva ter trgovine z njimi na Zahodnem Balkanu do leta 2024“ vključi v novi akcijski načrt EU za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem;
44. preuči in podpre interoperabilne nacionalne sisteme za registracijo in izmenjavo biometričnih podatkov o prosilcih za azil in neregularnih migrantih, ki so jih razvile partnerice z Zahodnega Balkana – sisteme, ki bi lahko temeljili na tehničnih načelih sistema Eurodac in njegovih načelih varstva podatkov ter tako omogočali redno regionalno izmenjavo informacij in zagotovili, da bi bili v prihodnosti interoperabilni in združljivi s sistemi EU;

⁶ COM(2019) 293 final z dne 27. junija 2019.

45. preuči načine za dodatno okrepitev sodelovanja s partnericami z Zahodnega Balkana na podlagi možnosti, ki jih nudi nedavno sprejeta uredba o uradnikih za zvezo za priseljevanje;

POZIVA USTREZNE AGENCIJE ZA PRAVOSODJE IN NOTRANJE ZADEVE, NAJ:

46. sodelujejo s partnericami z Zahodnega Balkana pri vzpostavljanju medsebojno povezanih nacionalnih koordinacijskih centrov za učinkovito migracijsko politiko, upravljanje meja in reševanje migracijskih izzivov, pa tudi pravočasno izmenjajo vse zadevne informacije s pristojnimi organi držav članic in pridruženih schengenskih držav, da bi pripravili skupni pregled analize tveganj;
47. okrepijo sodelovanje med predstavniki ustreznih agencij PNZ v regiji, tudi sodelovanje z lokalnimi organi;
48. okrepijo sodelovanje med ustreznimi agencijami in misijami SVOP, kot je predvideno v paktu o civilnih vidikih SVOP;
49. v skladu z ustreznimi zahtevami glede varstva podatkov spodbujajo izmenjavo informacij in znanja med partnericami z Zahodnega Balkana in organi v EU, kot so Europol, CEPOL, Evropska agencija za mejno in obalno stražo ter EASO, tudi z zagotavljanjem pomoči za okrepitev zmogljivosti mejnih policistov, policije ali drugih organov pregona, obalne straže ter organov, pristojnih za migracije, azil in vračanje, pa tudi za izboljšanje pretoka informacij na Zahodnem Balkanu in spodbujanje uporabe aplikacije SIENA v regiji;

50. izboljšajo podporo za operativne ukrepe cikla politike EU/EMPACT in sodelovanje partneric z Zahodnega Balkana pri njih ter po potrebi še naprej pomagajo pri oblikovanju ali razvoju operativnih projektnih skupin pri operativnem akcijskem načrtu v zvezi s pomočjo pri nezakonitem priseljevanju v okviru EMPACT ali pri drugih ustreznih operativnih akcijskih načrtih, da bi opredelili zelo pomembne cilje čezmejnih organiziranih kriminalnih združb, ter podpirajo takšne preiskave;
51. podpirajo nacionalne sisteme za registracijo in izmenjavo biometričnih podatkov o prosilcih za azil in neregularnih migrantih, ki so jih razvile partnerice z Zahodnega Balkana – sisteme, ki bi lahko temeljili na tehničnih načelih sistema Eurodac in njegovih načelih varstva podatkov ter tako omogočali redno regionalno izmenjavo informacij in zagotovili, da bi bili v prihodnosti interoperabilni in združljivi s sistemi EU;
52. izvajajo pristop EU glede boja proti drogam, vključno z zbiranjem podatkov, vzpostavitev nacionalnih observatorijev za področje drog in sistema zgodnjega opozarjanja ter tako, da Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami podpiše nadaljnje delovne dogovore s partnericami v regiji ter jih nato izvaja.
